

Priopćenje za medije

Luxembourg, 21. studenoga 2022.

Financijska sredstva EU-a za istraživanja i inovacije imaju ograničen učinak zbog nedovoljne koordinacije

Sinergije između dvaju programa EU-a za istraživanje i inovacije vrijednih više milijardi eura, programa Obzor 2020. te europskih strukturnih i investicijskih (ESI) fondova, ne iskorištavaju se u cijelosti, stoji u novom izvješću Europskog revizorskog suda (Sud). U razdoblju 2014. – 2020. razni sastavni dijelovi potrebni za ostvarivanje tih sinergija još uvijek nisu bili uspostavljeni. Europska komisija i tijela koja u zemljama EU-a upravljaju financijskim sredstvima još uvijek ne surađuju na temeljit način te navedena tijela često djeluju u okviru odijeljenih i izoliranih struktura koje im onemogućuju da financijska sredstva upotrijebe na komplementaran način. Time se ograničava provedba i učinak ulaganja u području istraživanja i inovacija te otežava ulaganje napora u premošćivanje jaza između istraživanja i inovacija u Europi.

U razdoblju 2014. – 2020. EU je namijenio 12 % svojeg proračuna istraživanjima i inovacijama, više nego ikad prije. Od tog su iznosa 76,4 milijarde eura dodijeljene u okviru programa Obzor 2020., a gotovo 41 milijarda eura iz ESI fondova. Revizori su provjerili jesu li Komisija i upravljačka tijela u zemljama EU-a poduzeli potrebne korake u svrhu ostvarivanja sinergija između tih dvaju programa kako bi zajamčili da se njima proizvede veći učinak od onog koji bi se postigao pojedinačnim intervencijama.

„U vremenu u kojem građani ovise o našim istraživačima i inovatorima u toliko ključnih područja – od razvoja cjepiva do energetike te zelene i digitalne tranzicije – financijskim sredstvima za istraživanja i inovacije moramo postići najveći mogući učinak“, izjavila je Ivana Maletić, članica Suda koja je predvodila ovu reviziju. „Na prvi pogled može se činiti da su program Obzor 2020. i ESI fondovi dva različita svijeta kojima je malo toga zajedničko. Međutim, ako se oni upotrebljavaju na komplementaran način, može se ostvariti veći učinak. Da bi se to dogodilo, suradnja mora postojati od samih početaka, i u osmišljavanju i u provedbi tih programa.“

Revizori su utvrdili da u razdoblju 2014. – 2020. niz čimbenika ključnih za ostvarivanje sinergija između predmetnih dvaju programa još uvijek nije bio uspostavljen. Kao prvo, pravila tih programa nisu bila usklađena. Komisija je poduzela mjere za rješavanje tog problema u razdoblju 2021. – 2027., no tek će se pokazati hoće li se promjenama postići očekivani učinak. Nadalje, iako se suradnja s Komisijom poboljšala u razdoblju 2014. – 2020., suradnja između Komisije i država članica te suradnja unutar samih država članica često je bila neujednačena. Također, iako je neophodno raspolagati informacijama o projektima i korisnicima koji se financiraju u okviru programa Obzor 2020. i ESI fondova, do ožujka 2022. nije postojala sveobuhvatna baza podataka

U ovom priopćenju za medije iznesene su glavne poruke tematskog izvješća Europskog revizorskog suda. Cjeloviti tekst izvješća dostupan je na eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

o svim projektima financiranim iz ESI fondova. Baza podataka koja je tada uvedena još uvijek nije kompatibilna s bazom podataka za program Obzor 2020. Četvrti su čimbenik bili stručno znanje i upravljački kapaciteti rukovoditeljskih tijela u zemljama EU-a, kojih je nedostajalo unatoč potpori koju je Komisija pružila.

Kako bi se sinergije ostvarile, u dokumentima za strateško planiranje potrebno ih je na odgovarajući način predvidjeti od ranih faza. Međutim, revizori su utvrdili da u strateškim dokumentima za ESI fondove nije bilo mnogo spomena o sinergijama s programom Obzor 2020. Osim toga, prioritete utvrđeni u tim dokumentima često su bili suviše općeniti, što je otežalo usmjeravanje ulaganja i stvaranje sinergija. Jedna sinergija, uporaba sredstava iz ESI fondova za iskorištavanje rezultata u području istraživanja i inovacija koji su ostvareni projektima u okviru programa Obzor 2020., bila je posebno zanemarena. Jedan od ključnih razloga za to bila je činjenica da upravljačka tijela za ESI fondove jednostavno nisu znala kako ostvariti sinergije ili kako pronaći rezultate projekata u okviru programa Obzor 2020. Na taj je način propuštena prilika za prenošenje rezultata istraživanja i inovacija u praksu, poručuju revizori. Još je jedan primjer pečat izvrsnosti – oznaka kvalitete za prijedloge koji su ocijenjeni pozitivno u okviru programa Obzor 2020., ali nisu financirani zbog nedostatka sredstava. Postoji potencijal za njegovu uporabu u svrhu poticanja financiranja iz ESI fondova, ali iskorišten je samo u ograničenoj mjeri. Neke druge sinergije, npr. potpora iz ESI fondova za istraživačke centre kako bi se projektima omogućilo da budu konkurentniji za financiranje iz programa Obzor 2020., u slučaju kojeg su uvjeti stroži, općenito su ostvarene.

Kontekst

Program Obzor 2020. i program koji ga je zamijenio – Obzor Europa – usmjereni su na izvrsnost, dok je cilj ESI fondova smanjiti nejednakosti među regijama, uključujući pružanjem potpore za istraživanja i inovacije. Sinergije su posebno važne za zemlje koje zaostaju u području istraživanja i inovacija jer se njima omogućuje koordinirana upotreba sredstava u okviru programa Obzor 2020. i ESI fondova, čime se ostvaruje veći učinak nego što bi se tim dvama programima ostvario zasebno. U razdoblju 2021. – 2027. u okviru programa Obzor Europa i ESI fondova izdvojeno je još više financijskih sredstava za istraživanja i inovacije te je stavljen veći naglasak na sinergije.

Tematsko izvješće 23/2022 „Sinergije između programa Obzor 2020. i europskih strukturnih i investicijskih fondova – Još nije iskorišten puni potencijal” dostupno je na [internetskim stranicama Suda](#). Nastavlja se na [tematsko izvješće 15/2022](#) o mjerama za širenje sudjelovanja u programu Obzor 2020.

Kontakt za medije

Služba Suda za odnose s medijima: press@eca.europa.eu

- Damijan Fišer damijan.fiser@eca.europa.eu – M: (+352) 621 552 224
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – M: (+352) 691 553 547
- Vincent Bourgeais: vincent.bourgeais@eca.europa.eu – M: (+352) 691 551 502